

Vraag nr. 85
van 14 januari 2005
van mevrouw AN MICHIELS

Nederlands Tweede Taal – Inschrijvingen

Het probleem van de wachtlijsten inzake Nederlands Tweede Taal (NT2) is reëel.

Om deze wachtlijsten stelselmatig weg te werken, werden extra kredieten ingeschreven op de begroting 2005. Daaruit kunnen zowel de centra voor basiseducatie als de centra voor volwassenenonderwijs putten om, aanvullend op het aanbod dat zij reeds organiseerden, op contractuele basis NT2 te organiseren.

1. Hoeveel mensen hebben zich de voorgaande vijf jaar ingeschreven voor de cursus NT2 ?

Zijn hiervan cijfers beschikbaar en zo ja, waar kan men ze terugvinden of kan de minister ze anders meedelen ?

Bestaan er cijfergegevens per regio ? Zo ja, waar kan men ze terugvinden of kan de minister ze anders meedelen ?

2. Hoeveel cursisten hebben de cursus voleindigd ? Kan de minister ook hier de cijfers per jaar (per regio) meedelen ?

3. Werd er nagegaan waarom sommige cursisten voortijdig afhaakten ?

Bestaan daarover cijfers per regio ? Zo ja, waar kan men ze terugvinden of kan de minister ze anders meedelen ?

4. Werd er nagegaan na welke periode men afhaakte ?

5. Werd er nagegaan wie voortijdig afhaakte : mannen, vrouwen, jongeren, werklozen, hoog- of laaggeschoolden, ... ?

Zijn hier opvallende verschillen per regio vast te stellen ?

Antwoord

1. De afspraken zoals gemaakt op de Rondetafelconferentie NT2 (Afsprakenkader NT2, 18 juli 2003) bepalen dat analfabeten en laaggeschoolden (< 10 jaar scholing) naar de centra voor basiseducatie gaan, hogergeschoolden (> 10 jaar scholing) een aanbod krijgen op de centra voor volwassenenonderwijs en universitair geschoolden terecht kunnen op universitaire talencentra. Ik kan u volgende cijfers meegeven over het aantal inschrijvingen voor de cursussen Nederlands Tweede Taal in de centra voor volwassenenonderwijs, centra voor basiseducatie, universitaire talencentra en Begeleid Individueel Studeren. Er wordt bij deze cijfers geen onderscheid gemaakt tussen nieuwkomers en oudkomers.

Centra voor volwassenenonderwijs

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
Antwerpen	6102	10200	12092	16283	12934
Vlaams-Brabant en BHG	5108	5247	7311	7921	11161
West-Vlaanderen	2262	4443	6338	7516	5580
Oost-Vlaanderen	2232	5219	6677	7719	7407
Limburg	1807	3002	3764	4011	4202
Totaal	17511	28111	36182	43450	41284

Centra voor basiseducatie

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
Antwerpen	2292	2847	3288	2684	9496
Vlaams-Brabant en BHG	2389	2603	3058	3319	6594
West-Vlaanderen	973	1130	1102	1403	2685
Oost-Vlaanderen	1620	1665	1992	2099	4829
Limburg	1485	1515	1643	1967	2696
Totaal	8759	9760	11083	11472	26300

Universitaire talencentra

	1999-2000	2000-2001	2001-2002	2002-2003	2003-2004
Universiteit Gent	1236	1555	1794	1834	1776
- Zomercursussen	55	59	59	56	58
- Reguliere cursussen	1181	1496	1735	1778	1718
KU Leuven	1722	1771	1868	2083	2171
- Zomercursussen	272	308	388	462	541
- Reguliere cursussen	1450	1463	1480	1621	1630
UA stadscampus					
- Zomercolleges	4830	5920	8253	8846	9340
- Unieke cursisten	879	1021	1118	1324	1464
UA – campus Drie Eiken	422	446	490	430	397

Begeleid Individueel Studeren

	2000	2001	2002	2003
Totaal	431	877	1078	1173

(*BHG: Brusselse Hoofdstedelijke gewest; KU Leuven: Katholieke Universiteit Leuven; UA: Universiteit Antwerpen – red.*)

Uit deze cijfergegevens kan onder meer worden afgeleid dat het aantal cursisten in de afgelopen vijf jaar sterk is toegenomen, in het bijzonder in de centra voor volwassenenonderwijs. In die centra zien we evenwel dat de groei zich het laatste jaar heeft omgezet in een lichte daling van het aantal cursisten, uitgezonderd in het Brusselse Hoofdstedelijke gewest waar er een blijvende sterke groei van het aanbod NT2 bestaat.

In de centra voor basiseducatie is er door het gesloten enveloppesysteem een minder sterke groei. De grote groei in het laatste jaar heeft niets te maken met een plotse verhoogde instroom van cursisten, maar wel met de invoering van het modulaire onderwijssysteem in de opleiding Nederlands Tweede Taal. Waar vroeger cursisten zich een maal inschreven voor een lineair traject over een schooljaar heen, wordt nu elke nieuwe start in een module ook als een nieuwe inschrijving geregistreerd.

Het is niet mogelijk om op basis van de huidige registratie door het departement Onderwijs het aantal unieke cursisten te bepalen. Zo wordt in het modulaire onderwijssysteem een cursist bij aanvang van elke module opnieuw ingeschreven. Er zijn ook gevallen bekend waarbij cursisten tegelijk zowel bij een centrum voor volwassenenonderwijs als een centrum voor basiseducatie les volgen.

- 2 t.e.m. 5. Cijfers over uitval van cursisten NT2 in de centra voor volwassenenonderwijs worden berekend op basis van de gegevens die de Inspectie Volwassenenonderwijs verzameld heeft over evaluatie of examens en de slaagpercentages. Deze worden jaarlijks opgenomen in het verslag van de onderwijsinspectie (Onderwijsspiegel schooljaar 2002-2003). De inspectie beschikt sinds dit schooljaar ook voor het eerst over cijfers van de modulaire opleidingen in de basiseducatie. Deze cijfers zijn echter nog niet gepubliceerd en zullen deel uitmaken van het evaluatierapport dat de Inspectie Volwassenenonderwijs voorbereidt rond de modularisering in de basiseducatie.

In de centra voor volwassenenonderwijs neemt gemiddeld 55% van de ingeschreven cursisten deel aan de evaluatie. Er zijn geen duidelijke regionale verschillen, maar wel grote verschil-

len tussen de centra. Inzake slaagpercentages beschikt het departement Onderwijs niet over voldoende betrouwbare gegevens.

In de centra voor basiseducatie nam voor de modularisering van het aanbod 66,4% van de ingeschreven cursisten deel aan de opleiding tot het einde. Er was toen in een formele evaluatie voorzien zodat wij dus niet beschikken over evaluatieresultaten. Sinds de invoering van de modulaire structuur zien we een positieve trend en neemt 75,4% van de ingeschreven cursisten deel aan de evaluatie. Van die groep realiseert uiteindelijk 81,5% met succes de beoogde competenties.

Hierbij moeten we evenwel vermelden dat als we deze cijfers vergelijken met uitval in andere opleidingen en studiegebieden, de cursisten NT2 redelijk goed scoren inzake volgehouden deelname.

Het is bijzonder moeilijk om patronen in de uitval te detecteren. Er zijn bijzonder veel redenen waarom een cursist beslist om niet langer deel te nemen aan de opleiding. Toch kunnen we de oorzaken groeperen in een drietal categorieën.

De belangrijkste reden voor uitval ligt in wijzigingen in de persoonlijke leef- en beroepssituaties. Zo kan het vinden van werk als gevolg hebben dat men niet meer naar de cursus kan komen. Ook verhuis, ziekte, zwangerschap, enzovoort, vormen vaak de reden waarom men moet stoppen met de opleiding. Men mag ook niet vergeten dat de combinatie van intensieve bijscholing, werken, zorgen voor een gezin, enzovoort, in vaak moeilijke omstandigheden bijzonder zwaar kan zijn.

Een tweede oorzaak ligt hem in de verkeerde oriëntering van de cursist. Dit kan betekenen dat men niet in een cursus met aangepast niveau of intensiteit zit. De cursist verveelt zich of kan niet goed volgen en haakt uiteindelijk af. Met de komst van de Huizen van het Nederlands en de veralgemening van het gebruik van de leervaardigheidstest Covaar zou deze verkeerde oriëntering zeer beperkt moeten zijn. Het testen van de leervaardigheid geeft echter maar een indicatie weer en geen absoluut wetenschappelijk bewijs voor een juiste oriëntering. Het is de verantwoordelijkheid van de opleidingsver-

strekker om bij een eventuele verkeerde oriëntering de cursist alsnog naar het juiste aanbod door te verwijzen.

Ten slotte is de uitval in een cursistengroep sterk afhankelijk van de grootte en heterogeniteit van de groep, alsook van het agogische optreden van de leerkracht. De kwaliteit van de cursus, de sfeer in de groep en de al dan niet individuele opvolging en begeleiding van de cursisten zijn van wezenlijk belang voor het uitval percentage. Dit verklaart soms de grote verschillen in uitval tussen de verschillende centra.

Ik beschik momenteel echter niet over exacte overzichtcijfers over de oorzaken van uitval van cursisten NT2.

Met het oog op het verminderen van de uitval kan de overheid vooral inspelen op de twee laatste oorzaken. Dit hoeft niet alleen te gelden voor de opleidingen NT2 maar kan van toepassing zijn voor andere studiegebieden en opleidingen in het volwassenenonderwijs.

Zo is het belangrijk dat er binnen het volwassenenonderwijs voldoende aandacht is voor de juiste oriëntering van cursisten naar het voor hen aangepaste aanbod. Voor NT2 spelen de Huizen van het Nederlands hierbij een cruciale rol. Het is hun opdracht om de cursisten maximaal naar het juiste aanbod te leiden. De overheid heeft hiervoor geïnvesteerd in de nodige instrumenten om dit te bepalen.

Daarnaast moet de overheid de kwaliteit van het aanbod streng bewaken. Dit is een taak van de inspectie die de centra op regelmatige basis doorlicht en aanbevelingen geeft indien het cursusaanbod niet de vereiste kwaliteitsnormen haalt.